

Av førsteamanuensis Fredrik Saxegaard

fredrik.saxegaard@mf.no

Kjære lesere,

vi er glade for å sende dere *Tidsskrift for praktisk teologi* i ny drakt! Viktige artikler i skjæringsfeltet mellom akademi og kirke fortjener en leservennlig innpakning, og vi håper dere synes at vi har fått til det!

A propos skjæringsfelt: Vi har som mål at bladet skal bidra konstruktivt både i akademisk fagutvikling og i kirkelige praksiser. Tidsskriftet er allerede en sentral plattform i det praktisk-teologiske nettverket i Norden. Nå styrker vi den digitale søkbarheten og tilgjengeligheten, og satser bl.a. på større bredde i bokanmeldelsene.

Der vi er mer usikre, er i hvilken grad forskningsstoffet i bladet fanges opp og brukes av prester og andre ansatte og engasjerte i Den norske kirke og andre kirkesamfunn. Nyere forskning på kvalitet og kunnskap i profesjon har vist betydningen av tilgang på forskning som går utover den verdifulle refleksjon over praksis som skjer lokalt. Som tidsskrift ønsker vi å representere én slik ressurs i praksisfeltet, og vil gjerne ha tilbakemeldinger om hva vi kan gjøre for å oppnå dette i enda større grad enn nå!

Sammen med *Luthersk Kirketidende* har bladet også skiftet eier. Etter mange år hos hhv. Luther og Lunde forlag, har MF Vitenskapelig høyskole overtatt. En stor takk til ledelsen ved MF som på denne måten bidrar til at tidsskriftet får et stabilt og profesjonelt grunnlag for videre arbeid! Som del av dette skiftet har vi føyd en engelsk undertittel til navnet på bladet: *Nordic Journal of Practical Theology*.

Også for 25 år siden, i 1995, fikk bladet ny design. Redaktør var daværende rektor ved MFs praktikum, senere biskop, Olav Skjevesland. Som kjent døde Olav 8. september i fjor, og det er fint å føre videre ett av mange synlige tegn på hans innsats for norsk, nordisk og internasjonal praktisk teologi.

Den gang markerte redaksjonen fornyelsen med et nordisk temanummer om praktisk teologi, med én artikkel fra hvert land. Også nå har vi valgt et nordisk preg, med artikler skrevet av sentrale aktører i skandinavisk praktisk teologi. Men tematikken er annerledes: Vi har valgt å belyse de tradisjonelle praktisk-teologiske disiplinene, vel kjent for alle prester og kateketer fra studiet.

De senere tiårenes utvidelse av det praktisk-teologiske feltet har vært viktig. Faget dekker nå mye mer enn «klerikale anliggender» i snever forstand, men gir viktig kunnskap om kirke, religion og spiritualitet i samfunnskontekst. På denne måten er praktisk teologi en relevant samtalepartner i mange ulike og viktige debatter. Samtidig risikerer en at de mange vendingene og utvidelsene marginaliserer den fagligheten som tross alt var utgangspunktet for den praktiske teologien, og som mange prester og andre kirkelig ansatte fortsatt brenner for.

Derfor dette temanummeret, der redaksjonen har bedt forfatterne om artikler som gir innblikk i aktuelle utfordringer, posisjoner og kontroverser i fagene. På denne måten belyses forbindelser mellom gamle fag og nye paradigmer, og som lesere får vi en statusoppdatering for hvor de praktisk-teologiske disiplinene befinner seg i dag.

Praktisk teologi: Lars Johan Danbolt og Tone Stangeland Kaufman er begge professorer i praktisk teologi ved MF, og har skrevet introduksjonsartikkelen til denne utgaven. De gir en effektiv innføring i, og diskusjon av, mange av de skiftene som har skjedd i faget, og setter på den måten rammen for utgaven som helhet.

Ekklesiologi: Ulla Schmidt har lang fartstid fra norske teologiske læresteder, og fra KIFO, men har de siste årene vært professor ved Universitet i Århus. Hennes artikkel om ekklesiologi holder sammen forskning på lokalt menighetsliv og nasjonale kirkelige institusjoner, samt de mange endringsprosessene som skjer i feltet.

Diakoni: Ninna Edgardh er professor i kirkevitenskap, med vekt på diakonivitenskap, ved Universitetet i Uppsala. Artikkelen presenterer den utvidelsen av omsorgsbegrepet som skjer i nyere diakonal forskning, og relaterer denne både til den økologiske krisen og til organiseringen av familieliv i en senmoderne økonomi.

Homiletikk: Lektor i praktisk teologi ved Universitetet i København, Marlene Ringgaard Lorensen, tar utgangspunkt i den tydelige empiriske vendingen som har skjedd i prekenfaget, der interessen for predikant og tekstarbeid har blitt avløst av et sterkt fokus på tilhørernes rolle i prekenhendelsen. Lorensen presenterer viktige bidrag, og diskuterer samtidig kritisk om det er perspektiver som kan bli glemt.

Liturgikk: Carl Petter Opsahl, førsteamanuensis i liturgikk ved MF Vitenskapelig høyskole, nærmer seg det liturgiske feltet fra et postkolonialt perspektiv. Etter en kort innføring i hva som ligger i dette begrepet, diskuterer han liturgi som tradisjon, liturgisk modus, lytting, og forholdet mellom gudstjeneste og verden. Avslutningsvis stilles spørsmålet om hva en *norsk* postkolonial liturgisk praksis vil være.

Sjelesorg: Artikkelen er skrevet av Anne Austad, førsteamanuensis ved VID Vitenskapelige høyskole, og Christine Tind Johannessen-Henry, lektor i sjelesorg ved Folkekirkens uddannelses- og videnssenter i Århus. De plasserer sin forståelse av sjelesorgsamtalen innenfor aktuelle debatter, og understreker særlig det flerfoldige, flerstemmige og flerkulturelle i sjelesørgerisk praksis i Norden i dag.

Religionspedagogikk: Caroline Gustavsson er lektor i religionsdidaktikk ved Stockholms universitet, og gir en oversikt over faget i nordisk kontekst ved å se på aktør, innhold, mål og metode. Gustavsson diskuterer også hvordan faget utfordres og utformes av vekslende samfunnskontekster.

Pastoralteologi: Fredrik Saxegaard er førsteamanuensis ved MF og skriver om pastoralteologi. Fremfor å gi en revy over aktuell forskning, stiller han spørsmål ved hva slags disiplin pastoralteologien egentlig er, og argumenterer for temaer og diskusjoner som kan gi faget en tydeligere form fremover.

Til slutt: Redaksjonen takker Lars Johan Danbolt for innsatsen som redaktør fra 2014 frem til nå. Han har vært med i redaksjonen lenger enn dette, og vi er glade for at han fortsetter i den kapasiteten også fremover!